

החלטת רשות מישיבה מס' 272 מיום 11.8.2009

מתווה להסדרת פעילותם החוקית של מחלקי חשמל היסטוריים

בתוקף סמכותה לפי חוק משק החשמל, התשנ"ו – 1996 (להלן: "החוק") ולפי דין, לאחר שימוע שנערך כדין מחליטה בזה הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל (להלן – הרשות) לקבוע מתווה והסדר תעריפי להסדרת פעילותם החוקית של מחלקי חשמל היסטוריים, כהגדרתם בהחלטה להלן כדלקמן:

1. לעניין החלטה זו למונח "מחלק היסטורי" תהיה המשמעות הבאה: גוף דוגמת מועצות מקומיות, כפרים, קיבוצים, מושבים, ישובים קהילתיים או נקודות ישוב אחרות, אשר מקיים את התנאים הבאים: הוא בעל זכויות במקרקעין המשמש לו כמקום צרכנות ובעל זכויות בתשתית החשמל המשמשת אותו לחלוקת חשמל לתושביו. הוא מבצע בלא רשיונות פעילות חלוקת והספקת חשמל (כפי הגדרת פעילויות אלה בחוק משק החשמל, תשנ"ו- 1996) לצרכנים ביתיים בעלי מונים אישיים בשטח החלוקה שלו. הוא קיבל אישור ראש אגף הנדסה שהמדובר במחלק הסטורי.
2. מחלק היסטורי יפנה לרשות בכתב, בתוך עד לא יאחר משלושה חודשים ממועד החלטה זו, תוך הודעה האם ברצונו להתחייב להיכנס למתווה המפורט בסעיף 12 להחלטה זו להלן, לצורך הכשרת פעילותו בתחום החשמל וקבלת רישיונות לפעילותו כדין לפי חוק משק החשמל תשנ"ו-1996 (להלן: "המתווה").
3. במקביל להצטרפותו למתווה וכחלק בלתי נפרד מהודעת ההצטרפות, יגיש המחלק ההיסטורי לאגף הרישוי ברשות בקשה לקבלת רישיונות חלוקת והספקת החשמל. בהמשך, בהתאם להתקדמותו במתווה, בכפוף לאמור לעיל ובהתאם לסוג פעילותו יפעל אגף רישוי בשיתוף מבקש הרישיון למתן רישיונות חלוקה והספקה קבועים והכל בכפוף לעמידת המבקש בדרישות הדין.
4. מחלק חשמל היסטורי אשר הודיע בכתב על רצונו להצטרף למתווה כאמור לעיל, ייחשב – החל ממועד קבלת הודעתו בכתב לרשות על מחויבותו להצטרף למתווה וכל עוד עומד בתנאי המתווה - ככזה המהווה בעל רישיונות חלוקה והספקה כלפי צרכניו וכלפי ספק שירות חיוני לא רק לעניין חובותיו אלא גם לעניין זכויותיו ויחולו עליו ההוראות המפורטות בהחלטה זו להלן.
5. הרשות מבהירה בזה כי הכניסה למתווה מטעמו של מחלק היסטורי זה היא וולונטרית בכפוף לאמור בסעיף 10 להחלטה להלן, אולם המבקש להיכנס למסגרתו יידרש לעמוד באבני הדרך של המתווה.
6. מחלק חשמל היסטורי כאמור יפעל (בין בעצמו ובין באמצעות אחר, לפי בחירתו ובכפוף לדין) בהתאם להוראות המתווה, לפי הנחיות הצוות המקצועי ברשות עד לעמידתו בתנאי הסף לקבלת רישיונות לפעילותו כדין, כאשר עמידה במתווה תהווה אבן דרך לקבלת הרישיונות.
7. עם השלמת המתווה ביחס לכל מחלק היסטורי וקבלת רישיונות לפעילותו כדין, יפנה הצוות המקצועי ברשות בבקשה לגורם הרלוונטי לביטול הצווים ההיסטוריים או דין אחר, אשר מסדירים את פעילותו ההיסטורית של מחלק החשמל כאמור, ככל שישנם כאלה.

8. הרשות קובעת בזה כי ממועד קבלת ההודעה מטעם מחלק חשמל היסטורי על החלטתו לפעול בהתאם למתווה של הרשות וכל עוד יעשה כן, יגבה ספק השירות החיוני מהמחלק ההיסטורי בגין החשמל הנרכש על ידו מרשת החשמל תעריף מכירה מרוכזת מתח גבוה/נמוך כקבוע בלוח תעריפים: "1-5.2 תעו"ז לפי רמות מתח – אג' לקווי"ש (תעריף החל על חברות חלוקה בהתאם להחלטת רשות מס' 3 מישיבה 159 מיום 14 ביוני 2005).
9. הרשות קובעת בזה כי ממועד קבלת ההודעה מטעם מחלק החשמל ההיסטורי על החלטתו לפעול בהתאם למתווה, במסגרת תקופת פעילותו על פי המתווה ועד לקבלת רישיונות לפעילותו כדין או קביעה אחרת של הרשות (להלן: "**תקופת הביניים**") יגבה המחלק החשמל ההיסטורי מצרכניו תעריף בגובה התעריף שגובה חברת החשמל לישראל בע"מ מצרפונה.
10. מחלק הסטורי שלא יעמוד באבני הדרך במסגרת המתווה או שיבחר שלא להיכנס כלל למתווה לצורך הסדרת פעילותו כדין – ולמעט מי שיוגדר כצרכן - ימשיך לחוב בחובותיו כספק שירות חיוני כלפי צרכניו אולם לא יהנה מזכויות הנובעות מכך לרבות כלפי ספק השירות החיוני ויחל, בכפוף לכל דין, בתהליך הפסקת פעילותו, העברת רשיונו ושטח רישיונו לגוף אחר, אשר יפעל בשטח הפעילות על פי רישיון כדין, בכפוף לאמור להלן:
11. הרשות תקבע, במקרים המפורטים בסעיף 10 להחלטה לעיל, את מתווה העברת הרישיון לגוף האחר ואת ההסדרים התעריפיים הכרוכים בהעברת שטח החלוקה של המחלק ההיסטורי למחלק האחר. ההסדר שתקבע הרשות יתבסס בין היתר על המצב הפרטני של שטח החלוקה המועבר, וייתייחס, בין היתר, למצב תשתית רשת החשמל בשטח החלוקה ההיסטורי (עמידתה או אי עמידתה בסטנדרטי הבטיחות על פי חוקי החשמל), בצורך להתאמת תשתית זו להוראות חוק החשמל ותקנותיו, בצורך לספק רמת שירות נאותה, לשאלת הכנת פרצלציה למעבר תשתית החשמל של המחלק הנכנס לפי הצורך. ההסדר אף יכול שיכלול תעריפי חיבור ובדיקות לצרכני המחלק ההיסטורי, תעריפי פירוק רשת ככל שכאלה יידרשו והתחשבות בשווי התשתית המועברת (ויכול שמחיר זה יהיה אפס או שלילי) הכול כפי שתקבע הרשות. [1]
12. להלן פירוט המתווה העומד על פרק זמן של כ- 24 חודשים. הרשות תשקול הארכת לוחות הזמנים שבמתווה בנסיבות חריגות.

שלב א': הודעה בכתב על החלטה להצטרף למתווה -

מחלק חשמל היסטורי יבחר האם לפנות לרשות בהודעה בכתב על רצונו (או מי מטעמו) להצטרף למתווה ולעמוד בתנאיו עד לא יאוחר משלושה חודשים ממועד החלטה זו. להודעה זו תצורף בקשה מטעם המצטרף למתווה לקבלת רישיונות פעילות מתאימים.

שלב ב': הקמת ישות משפטית לפעילות חלוקה והספקת חשמל -

מחלק חשמל היסטורי, אשר בחר להודיע על הצטרפותו למתווה, יפעל עד לא יאוחר משישה חודשים מיום הגשת ההודעה - להקמת ישות משפטית לפעילות חלוקה והספקת חשמל (תאגיד עירוני או חברה בע"מ לפי המקרה).

לצורך ביצוע פעילות כדין יידרש כל מחלק חשמל להקים תאגיד עירוני (במקרה של מועצה, לרבות כמה מועצות יחד, לפי שיקול דעת המבקשים), או חברה בע"מ (במקרה של קיבוץ או חבר קיבוצים או חברה כלכלית המאגדת קיבוצים שונים לפי שיקול דעת המבקשים) או להתקשר עם גורם שלישי שיסמיך לכך, בכפוף להוראות הדין, שיעסוק בחלוקת והספקת חשמל בכל תחום השיפוט של מחלק החשמל ההיסטורי. לעניין זה מוצע להבחין בין מועצה מקומית לבין מחלקי חשמל היסטוריים אחרים (קיבוצים, מושבים):

א. מועצות מקומיות – תאגיד עירוני

מועצה מקומית תידרש להקמתו של תאגיד עירוני, באישור שר הפנים. מנהלת האגף לפיתוח עירוני במשרד הפנים היא הגורם המקצועי אשר אמון על ליווי הקמת התאגיד עד לאישורו במשרד הפנים. על פי סיכום עם מנהלת האגף לפיתוח עירוני במשרד הפנים, אגף זה וצוות עובדיו ילוו את תהליך הקמת התאגיד העירוני שעיסוקו בחלוקת והספקת חשמל במהירות האפשרית זאת בכפוף להכנת המסמכים וביצוע הפעולות דלהלן על פי הנחייתם:

(1) **תקנון לחברה עירונית** על פי חוק החברות, התשנ"ט – 1999. התקנון יעסוק בפעילות של חלוקת והספקת חשמל. טיוטת תקנון שתוכן על ידי הצוות המקצועי ברשות תעמוד לרשות מבקשי הרישיון.

(2) **חוות דעת משפטית על-ידי היועץ המשפטי למבקש**, המאשר בין היתר את התקנון לתאגיד ומאשר כי התקנון איננו סותר הוראת כל דין. כמו כן, תכלול חוות דעת זו התייחסות למקור הסמכות, להתאמת הבקשה להוראות על פי כל דין בנושא, לחוזרי המנכ"ל ביחס לתאגידים עירוניים וכן קביעה ברורה כי יועמ"ש המועצה בחן את הבקשה והוא סבור שאין מניעה לאשרה.

(3) **חוות דעת של מנהל המועצה המקומית וגזבר המועצה** - הכנת נייר רקע מסודר, המפרט מדוע המועצה נדרשת להקים תאגיד ומהי תכלית פעילותו הצפויה של התאגיד הנ"ל. כמו כן, תכלול חוות דעת זו בדיקה כלכלית של הפרויקט (משל ניתוח כלכלי, ניתוח השקעות ותפוקות, כוח האדם הדרוש וכישוריו, וניתוח אפשרויות היישום של הפרויקט).

(4) **החלטת מועצה מקומית** על הקמת תאגיד עירוני ברוב חברי המועצה, תוך אשרור כל המסמכים לעיל.

(5) **תכנית אסטרטגית** - המועצות תהיינה פטורות מהצורך בעריכת תכנית זו שכן מסמך המתווה ההנדסי מאת הצוות המקצועי ברשות החשמל יספיק.

(6) הגשת כל החומר הנ"ל **לאישורו של משרד הפנים** - את החומר יש להגיש לידי ראש ענף תאגידים עירוניים במשרד הפנים.

(7) **רישום התאגיד העירוני אצל רשם החברות כדין.**

ב. קיבוצים ואגודות שיתופיות:

ביחס לקיבוצים שהם מחלקי חשמל היסטוריים, תידרש:

(1) **חוות דעת משפטית** מטעם הפונה אשר תכריע האם מדובר באגודה שיתופית מהסוג שאינה עוסקת בפעילות מסחרית של חלוקת והספקת חשמל לצרכניו, אלא בצרכן אחד (כך למשל, במקרה בו אין כלל מונים לצרכני ותושבי הקיבוץ או כל תשלום מובחן בגין שירותי חשמל) או שמא המדובר במחלק חשמל היסטורי אשר מעוניין להצטרף למתווה ולהסדיר את פעילותו כדין. חוות הדעת המשפטית תוגש לרשות וזו תיבחן על פי האמור במסגרתה.

(2) במקרה בו קיבוץ יהיה מעוניין להסדיר את פעילותו כדין בהתאם למתווה האמור בסעיף זה לעיל ולהלן בשינויים המחויבים, הרי שהקיבוץ יידרש, בין בעצמו ובין באופן של חבר קיבוצים, לפי שיקול דעתו, להקים חברה בע"מ לפי המקרה.

שלב ג': מתווה הנדסי

בתוך עד לא יאוחר מחמישה עשר חודשים מיום הקמת הישות המשפטית הנפרדת כאמור לעיל, יעמוד המחלק ההיסטורי במתווה ההנדסי כדלקמן (אשר נוסח מפורט שלו מצורף כנספח טכני להחלטה זו):

א. סקר מצב הרשת הקיימת - עד שמונה חודשים מיום הקמת התאגיד או החברה מטעם מחלק החשמל ההיסטורי;

ב. כתב כמויות ומידע אודות הרשת המותקנת - שלושה חודשים נוספים לאחר מכן (ראה פירוט בנספח הטכני המצורף להחלטה). במסגרת זו כמפורט בנספח תיבחן תכנית המחלק לשיפור הרשת לצורך שיפור רמת השירות לצרכנים;

ג. תכניות פעולה - עד ארבעה חודשים נוספים לאחר מכן. כן יידרשו מחלקים הסטורים במסגרת זו לספק לרשות אישור עמידה בהוראות הבטיחות שבחוק החשמל או כל מסמך אחר שיידרש לפי הוראות חוק החשמל מטעם המנהל לענייני חשמל לפי חוק החשמל הפועל במשרד התשתיות הלאומיות.

ד. ביצוע פעולות המחויבות באופן מהיר בשל סכנת חיים - ייקבע במקביל במסגרת התקופה, בלוחות זמנים המתחייבים מן הסיכון, על פי קביעת מנהל מנהל החשמל במשרד התשתיות, תוך עדכון ויידוע ראש אגף ההנדסה ברשות.

שלב ד': מתווה תעריפי ושירות

א. תעריף רכישת חשמל - מחלק חשמל היסטורי אשר פועל על פי המתווה ישלם לספק השירות החיוני בגין החשמל הנרכש על ידו מרשת החשמל תעריף מכירה מרוכזת מתח גבוה/נמוך בהתאם לרלוונטיות כקבוע בלוח תעריפים 1-5.2 תעו"ז לפי רמות מתח - אג לקווט"ש, ("התעריף החל על חברות חלוקה בהתאם להחלטת רשות מס' 3 מישיבה 159 מיום 14 ביוני 2005) לפי תקפו מעת לעת.

ב. תעריף מכירת חשמל - המחלק ההיסטורי יגבה בתקופת הביניים מצרכניו תעריף זהה לתעריף לצרכן הקבוע לחברת החשמל לישראל בע"מ. ולאחר תקופת הביניים תעריפים ככל שתקבע הרשות.

שלב ה': רישוי - במקביל להצטרפותו למתווה יגיש המחלק לאגף הרישוי ברשות בקשה תלויה ועומדת לקבלת רישיונות לחלוקת והספקת החשמל. בהתאם להתקדמותו במתווה, בכפוף לאמור לעיל ובהתאם לסוג פעילותו ולאחר עמידה בתנאים למתן רשיון ינתן רישיונות בכפוף לכל דין.

ביאורים:

1. וראה בענין זה את הסוגיות התעריפיות השונות אשר הוצגו במסגרת ההליך בבג"צ ובהמשך לעמדה שהוגשה מטעם המדינה לבית המשפט העליון בבג"ץ 9204/05.

נספח טכני להחלטה בדבר מתווה הנדסי

למחלקים הסטוריים המבקשים רשיונות פעילות

להלן עיקרי הנתונים ההנדסיים שיידרשו מבעל תשתית המבקש להיכנס למתווה, הקבוע בהחלטה.

מובהר בזאת, כי כל הסעיפים המפורטים להלן באשר למצב הרשת והמתקנים, וכן באשר לשימוות התוכניות לשיפורים ולפיתוח הרשת, ילוו בחוות דעת מקצועית חתומה על ידי יועץ חשמל חיצוני בעל רישיון חשמלאי בודק סוג 3, ובכפוף לאישור הגורם המוסמך לכך במשרד לתשתיות לאומיות. להלן הדרישות:

שלב א': סקר מצב הרשת הקיימת:

- בעל התשתית יידרש להעביר לרשות לחשמל סקר באשר למצב הרשת הקיימת כמפורט להלן:
- 1) מיפוי (תשריט) וסכמה חשמלית של הרשת הקיימת במ"ג, במ"נ וחיבורים לבתים של רשתות עליות ותת קרקעיות, מנקודת החיבור לרשת החשמל של חברת החשמל לישראל (מונה החשמל בנקודת החיבור של המחלק) ועד למונה החשמל של צרכני הקצה.
 - 2) על גבי המפות המתוארות בסעיף 1 לעיל, יש לסמן את סוג וחתך הכבלים והתילים המותקנים, עומק הטמנה ומרחקי בטיחות המותקנים בפועל אל מול המרחקים הקבועים בחוק ובתקנות החשמל. כמו כן, יש לסמן בסימבולים החשמליים המקובלים, את אביזרי חלוקת חשמל המותקנים ברשת לרבות: תחנות טרנספורמציה פנימיות, שנאים על עמודים, עמודים, מנתקים, מגני ברק, צנרת, ארונות חלוקה, ארונות מונים וכל אביזר חשמלי אחר המותקן ברשת. בנוסף, יש לסמן לכל לוח מתח נמוך, ארון חלוקה וארגזי האבטחה, את סוג וגודל המבטיחים המותקנים בהם.
 - 3) מיפוי הרשת התת-קרקעית יבוצע על בסיס מפות AS MADE מאושרות ע"י מודד מוסמך, ו/או על בסיס מעבדה נידת לזיהוי תשתיות מוטמנות, ו/או על בסיס של גישושים ידניים בשטח.
 - 4) עבור כל תשתית חשמלית המוזכרת לעיל יסומן על גבי המפה האם היא מותקנת בהתאם לקבוע בחוק החשמל ותקנותיו אם לאו.
 - 5) כל המידע שיועבר לרשות יאושר בחתימתו של מהנדס חשמל חיצוני בעל רישיון מהנדס בודק ובאישור של הגורם המוסמך לכך, במשרד לתשתיות לאומיות.

שלב ב': כתב כמויות ומידע אודות הרשת המותקנת:

בשלב זה יידרש בעל התשתית להעביר לרשות נתונים כמותיים בטבלאות כמפורט להלן:

- 1) בהתאם למצב הרשת ולמיפוי המפורט בשלב א' דלעיל, יש להעביר לרשות כתב כמויות עבור כל סוג תשתית מותקנת במתח גבוה, במתח נמוך וחיבורים לבית בנפרד. כמו כן, יש לבצע הפרדה נוספת, בטבלאות נפרדות, עבור תשתיות המותקנות בתאימות לחוק החשמל ולתקנותיו ולתשתיות שאינן תואמות את האמור בחוק. כלומר, על המגיש לפרט בשש טבלאות נפרדות את כתב הכמויות של הרשת לפי סוג הרשת (מתח גבוה, מתח נמוך, חיבורים לבית) ולפי רמת התקינות שלה (תקיין/לא תקיין).
- 2) מידע אודות שיטת וסוג מערכות המניה המתוקנות. כמויות מותקנות של מונים לכל סוג ועמידתם/אי עמידתם בתקנים הקבועים באמת מידה דיוק מונים.
- 3) על בעל התשתית להעביר מידע נוסף באשר לאחוז האיבודים ברשת, דגימות סטטיסטיות של רמת המתח המסופק לצרכני הקצה בשעות שיא באזורים שונים שבתחום שבבעלותו, הספק של כל שנאי, מספר הצרכנים (כולל גודל חיבור) המוזנים מכל שנאי, ודקות אי אספקה ממוצעות לכלל הצרכנים הנובעות מהרשת הפנימית של בעל התשתית, ככל שנתון זה מצוי בידה.
- 4) כל המידע שיועבר לרשות יאושר בחתימתו של מהנדס חשמל חיצוני בעל רישיון מהנדס בודק ובאישור הגורם המוסמך לכך, במשרד לתשתיות לאומיות.

שלב ג': תוכניות פעולה:

בשלב זה, יעביר בעל התשתית לרשות לשירותים ציבוריים-חשמל תוכנית רב שנתית, המציגה את האופן בו בכוונתו לפעול, לרבות באמצעות אבני דרך, על מנת לשפר את הרשת במקומות בהם היא אינה עומדת בחוק החשמל ותקנותיו או ברמת שירות נאותה, וכל מידע שידרש ע"י הגורם המוסמך לענייני חוק החשמל במשרד התשתיות. התוכנית החשמלית תתוכנן ותאושר ע"י חשמלאי חיצוני בעל רישיון מהנדס בודק סוג 3. התוכנית תאושר על ידי הגורם המוסמך לכך במשרד לתשתיות לאומיות, ראש הרשות המקומית, המהנדס שברשות המקומית וגופי התשתית החיצוניים הקיימים בתחום הרשות המקומית. (מיס, ביוב, כבלים, טלפוניה וכד') וכל גוף אחר הנדרש על פי כל דין. התוכנית תכלול:

- 1) תוכנית רב שנתית לשיפורים בתשתית קיימת לרבות לוח זמנים לביצוע ותקצוב.
- 2) תוכנית לבדיקת בטיחותם של המתקנים הפרטיים של הצרכנים.
- 3) תוכנית פיתוח לטווח ארוך בהתאם לגידול בצרכנים ובצריכה. התוכנית תכיל, בין היתר, שיפור המצב הקיים ופיתוח של מצב עתידי.
- 4) תוכנית להעמקת הגביה בקרב הצרכנים.
- 5) תוכנית לשיפור אחוז האיבודים ברשת כתוצאה מתשתית חשמלית לקויה, גניבות וכד'.

